പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പതിനാറാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നം.1671	01.11.2019-ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ.കെ.വി.വിജയദാസ് ,, സി.കെ. ഹരീന്ദ്രൻ ,, വി. കെ. സി. മമ്മത് കോയ ,, എം. മുകേഷ്		എ.സി.മൊയ്തീൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി	
(എ)	ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നശേഷം ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി പുതുതായി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ ഏതെല്ലാമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ;	(എ)	ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ചുവടെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. • ഗാർഹിക/സ്ഥാപനതലങ്ങളിലെ ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ പരമാവധി ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ ഉല്പാദകന്റെ ഉത്തരവാദിത്തത്തിൽ സംസ്കരിക്കുന്ന രീതിയും (വികേന്ദ്രീകൃത ഉറവിട ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണം) അത് സാധ്യമാകാത്ത ഇടങ്ങളിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി തല കമ്പോസ്റ്റിംഗ്/ബയോ മെഥനേഷൻ രീതിയും തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. • ചന്തകൾ, അറവുശാലകൾ, കല്ല്യാണ മണ്ഡപങ്ങൾ, എന്നിവിടങ്ങളിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ആവശ്യമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ . • മാലിന്യത്തെ ജൈവകൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമായ വളമാക്കി മാറ്റി വീടുകളിൽ തന്നെ കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ • അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ഹരിതകർമ്മസേന വഴി യൂസർഫീയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വീടുകളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ശേഖരിച്ച് സംഭരിക്കുന്നതിലേക്ക് എം.സി.എഫ്.,(മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫസിലിറ്റി)കളും, എം.സി.എഫിൽ നിന്ന് രണ്ടാംഘട്ട തരംതിരിവിനും, റീസൈക്ലിംഗ് മേഖലയ്ക്ക് കൈമാറുന്നതിനും പുന:ചംക്രമണത്തിന് സാധ്യത കുറവുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക്കുകൾ ഷ്രെഡ് ചെയ്യുന്നതിനും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ആർ.ആർ.എഫുകളും തദ്ദേശ സ്ഥാപനതലത്തിൽ സ്ഥാപിച്ച് വരുന്നു. • ഹരിത കർമ്മസേനയ്ക്കാവശ്യമായ സാങ്കേതിക പിന്തുണ നൽകുന്നതിന് 51 ഹരിത സഹായസ്ഥാപനങ്ങളെ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും, നഗരസഭകളും കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടുവരുന്നു. • നഗരമേഖലയിൽ പൊതുയിടങ്ങളും, റോഡുകളും യന്ത്ര സഹായത്തോടെ വൃത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ

			• കൺസ്ട്രക്ഷനും ഡിമോളിഷനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ. • തെരഞ്ഞെടുത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ പൊതു സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഖരമാലിന്യം സംസ്കരിച്ച് വൈദ്യുതി ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി. • ഖരമാലിന്യ പരിപാലനവും നിലവിലെ സംവിധാനങ്ങളുടെ മെച്ചപ്പെടുത്തലും • ഗവേഷണവും പുതിയആശയങ്ങളുടെ പ്രചരണവും • ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണസംവിധാനവും, സെപ്റ്റേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ്പ്ലാന്റുകളും സ്ഥാപിക്കൽ • ഗ്രീൻപ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ • കക്കൂസ് മാലിന്യ പരിപാലനത്തിനായുള്ള യന്ത്രവത്കരണം, കക്കൂസ് മാലിന്യംശാസ്ത്രീയമായി പരിപാലിക്കുന്നതിന് സഹായകരമാകുന്ന മൊബൈൽ സെപ്റ്റേജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് യൂണിറ്റുകൾ ലഭ്യമാക്കൽ • നഗര - ഗ്രാമ പൊതുസേവന സൗകര്യങ്ങൾക്കുള്ള സാങ്കേതിക ഉപദേശം നൽകൽ • തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട നഗരസഭകളിൽ മൃഗങ്ങൾക്കായുള്ള ശ്മശാനം സ്ഥാപിക്കൽ • പ്രളയത്തിൽ നശിച്ച സ്കൂൾ ടോയ്‌ലെറ്റുകളുടെ പുനർനിർമ്മാണം • പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ, പൊതുഓഫീസുകൾ, പ്രധാന ടൂറിസ്റ്റ്കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ശുചിത്വസമുച്ചയം നിർമ്മിക്കൽ, • സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ (അർബൻ) പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ നൽകൽ • ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ചന്തകളിലും മാലിന്യ സംസ്കരണ പൊതുകേന്ദ്രങ്ങളിലും മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും ഊർജ്ജം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ
(ബി)	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾക്ക് പരമാവധി പൊതുജന പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്;	(ബി)	ഹരിതകേരളം എന്ന ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിനായി ശുചിത്വമിഷന്റെ പിന്തുണയോടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പരമാവധി പൊതുജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികളാണ് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി "മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും സ്വാതന്ത്ര്യം" ക്യാമ്പയിൻ ഉൾപ്പടെയുള്ള ക്യാമ്പയിനുകൾ ഇതിനോടകം പൂർത്തിയാക്കുകയും ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശേഖരിച്ച വിവരങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ചുകൊണ്ട് തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

			അജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സ്കൂൾ കുട്ടികളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കികൊണ്ട് Collectors @ School പദ്ധതി ശുചിത്വ മിഷൻ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകുന്ന പ്രവൃത്തികളിൽ ഉൾപ്പെട്ട സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ/ചെറുകിടവ്യവസായങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് അടിസ്ഥാന പിന്തുണ നൽകൽ, ഉല്പാദകന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും അതുപോലെയുള്ള മറ്റ് പരിപാടികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോത്സാഹനം നൽകൽ, ശുചിത്വ അവാർഡുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുക തുടങ്ങിയ നടപടികളും സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു. പൊതുജന സഹകരണം ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് മാലിന്യത്തിന്റെ ഉല്പാദനം കുറയ്ക്കുന്നതിനായി ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. പൊതു ജന പങ്കാളിത്തത്തോടെ മഴക്കാല പൂർവ്വശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബോധവൽക്കരണപ്രവർത്തനങ്ങളും വിവരവിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങളും സംഘടിപ്പിച്ച് വരുന്നു.
(സി)	അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ വീടുകളിൽ നിന്നും യൂസർഫീയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹരിത കർമ്മസേന വഴി ശേഖരിച്ച് സംഭരിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ;	(സി)	701 ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിലും 81 മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും 6 കോർപ്പറേഷനുകളിലും കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകരോ മറ്റ് ഏജൻസികളോ ഹരിതകർമ്മസേനയായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് യൂസർഫീ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അജൈവ മാലിന്യ ശേഖരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു.
(ഡി)	ചന്തകൾ, അറവുശാലകൾ, കല്യാണ മണ്ഡപങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് എന്തെല്ലാം ക്രമീകരണങ്ങളാണ് ഏർപ്പെടുത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്; വിശദമാക്കാമോ?	(ഡി)	ചന്തകളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ഓരോ ചന്തകളുടെയും നേരിട്ടുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളുടെ പങ്കാളിത്തവും ഉത്തരവാദിത്തവും ഉറപ്പാക്കി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകി മാർക്കറ്റുകളിൽ ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മപദ്ധതി സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 30.09.2019-ലെ സ.ഉ(സാധാ)നം.2141/2019/തസ്വഭവ പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി പരിപാലിക്കുന്നതിനായി എയ്റോബിക് കമ്പോസ്റ്റ് ബിന്നുകളും, ബയോ മെത്തനേഷൻ പ്ലാന്റുകളും. അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി പരിപാലിക്കുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നതിനായി മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റിയും, മത്സ്യ-മാംസ മാർക്കറ്റ് വൃത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള യന്ത്ര സംവിധാനങ്ങളും. ദ്രവ മാലിന്യം പരിപാലിക്കുന്നതിനായി എഫ്ളുവെന്റ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റും, ശൗചാലയ മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിന് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റും ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനാവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളാണ് പ്രസ്തുത ഉത്തരവിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഡി & ഒ ലൈസൻസോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഹോട്ടലുകൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, കല്ല്യാണ മണ്ഡപങ്ങൾ/വിവാഹ ഹാളുകൾ,

			ഭക്ഷണ ശാലകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന മാളുകൾ, റീടെയിൽ കേന്ദ്രങ്ങൾ, ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സുകൾ, ഭക്ഷ്യ വസ്തു ക്കൾ വിൽക്കുന്ന സിനിമാ തിയേറ്ററുകൾ, വസ്ത്ര ശാലകൾ, പാർട്ടികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഭക്ഷണം വിളമ്പുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ, കാറ്ററിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ, പച്ചക്കറി പഴ വിപണന കടകൾ, മത്സ്യം, മാംസം എന്നിവ വിൽക്കുന്ന കടകൾ, വിവിധ ക്യാന്റീനുകൾ, എന്നിവടങ്ങളിലെല്ലാം മാലിന്യങ്ങൾ തരം തിരിച്ച് ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ വേർ തിരിച്ച് ഉറവിടത്തിൽ ഫലപ്രദമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിന് ബയോബിൻ, എയ്റോബിക് ബിൻ, ബയോഗ്യാസ് പോലുള്ള അനുയോജ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ സജ്ജീകരിക്കുന്നതിന് അതാത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കർശനമായ നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ് എന്ന് 22-07-2017-ലെ സ.ഉ (സാധാ) നമ്പർ 2511/2017/തസ്വഭവ പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. പുതുതായി ഡി & ഒ ലൈസൻസിന് അപേക്ഷിക്കുന്ന മേൽ പറഞ്ഞ രീതിയിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ മേൽവിവരിച്ച പ്രകാരം ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ ഫലപ്രദമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കി മാത്രമേ അവർക്ക് ഡി & ഒ ലൈസൻസ് തുടർന്ന് നൽകാവൂ എന്ന് പ്രസ്തുത ഉത്തരവിൽ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പ്രത്യേകമായി ശേഖരിച്ച് പ്രത്യേകം ഫീസ് ഈടാക്കി സംസ്കരിക്കുന്നതിലേക്കായി ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് പ്രസ്തുത സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കർശന നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ചിക്കൻ സ്റ്റാളുകൾ, അറവുശാലകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെല്ലാം മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് എന്നും അവയിൽ നിന്നുള്ള ജൈവ-അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പൊതുനിരത്തുകളിലും, ജലാശയങ്ങളിലും നിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്നും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതും, ഇത് ലംഘിക്കുന്നവർക്കെതിരെ കർശന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണെന്ന് നിർദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ